

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventvræ Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiæ, Speculum Disciplinæ, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

In quibus consistit sobrietas. Cap. XLVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](#)

enius etiam creare & vivificare est : ideo nisi eius iusu vel permisu nihil licet nobis destruere eorum quæ ipse fecit. Irrationales creaturas permittit nos occidere , sed non irrationabiliter. Rationales vero prohibet occidi, id est, homines, nisi secundum leges ab ipso promulgatas. Vnde indices secundum leges diuinias iudicantes , non sua , sed Dei auctoritate malefactores occidunt: quia ipse præcepit, Qui hoc vel hoc fecerit, tali poena puniatur. Sicut autem non licet cuiquam alterum occidere; sic nec semetipsum : cum nemo plus alterum teneatur diligere, quam semetipsum. Semetipsum autem occidit, qui indiscretè se per abstinentiam & per alios labores debilitans, ante cogitur deficere quam requirit ordo naturæ: licet aliquos deuotionis fervor vel pura simplicitas excusat. Ad Rom. Rationabile Rom. 12, 1 sit obsequium vestrum.

In quibus consistit sobrietas.

CAP. XLVI I.

S O B R I E T A S in tribus consistit: in qualitate, in quantitate, & modo. In qualitate, ut non delicata & pretiosa aut sumptuosa requirat, sed simplicia, quibus valeat sustentari natura, & gula non irritari , & quæ de facili possunt haberi. In quantitate, ut non nimis & saepius quam decet, sed temperate : ut sit reflectio corpori, non onus. Infirmi sunt liberi ab utraque lege. In modo, ut non importunè requiratur, nec impetuose & indisciplinatè & inordinate sumatur : sed modestè, mature & religiosè : sicut in priori formula novitiorum tractarum fuit. Sic enim sapit suavius, sumitur iucundius, reficit salubrius, minus grauat. Stomachū, & facilius digeritur, & minus peccatur, & est honestius & religiosius. Valet au-

Sobriet
eis grandis
utilitas.

tem sobrietas ad illa quæ suprà dicta sunt. Valet etiam ad satisfactionem pro peccatis: ut si-
cuit corporis voluptate peccamus, ita & eius
castigatione emendemur. Item ad carnis la-
sciviam reprimendam: ut quæ impinguata in-
solens & inobediens facta est, macerata discat
narr. 9, 27 spiritui obedire. Ad Corinth. Castigo corpus
meum, & in seruitutem redigo. Item ad cor-
poris sanitatem: quia noxiros humores desic-
cat, quos crapula & quies superflua generatio
consuevit. Item ad sollicitudines mundanas
abscindendas: quia qui modicis contentus est,
modica habet prouidere. Item ad multatum
virtutum habilitationem. Sobrius enim agi-
lor est ad bonum, castior est, minus habet in-
videndi materiam, magis cautus in lingua,
promptior ad deuotionem, & purior in affe-
ctu ad sapientiam acquirendam, sensum ma-
gis vigilem facit & subtile, & memoriam ho-
minis tenacem. Item ad aliorum ædificatio-
nem: quia qui exteriora nostra ordinata videt
& temperata, coniiciunt quid de interioribus
æstiment quæ non vident. Minus etiam su-
mus eis graues ad recipiendum nos in mensa,
videntes quod modicis contenti sumus, &
quod facile possunt nobis satisfacere: minus
etiam aliis mendicis nocui sumus: quia quo
plura ab hominibus petimus, eo minus aliis
mendicis dandum relinquimus. Et hoc verè
est quoddam genus rapinæ, quod à paucis ad-
uertitur, cum aliquis ultra necessitatem veram
mendicat, unde alter magis indigens patitur
detrimentum: quia postea superueniens non
inuenit, quod iste præueniens præripuit. Item
valet ad meritum gloriae, tam pro seipso quam
pro virtutibus sibi cōnexis: quia quo magis hic
nobis de voluptate subtrahimus, eo magis
& hic spiritualibus, & illic cælestibus deliciis
abundabimus.

D